

LAKIALOITE 42/2010 vp

Laki tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnalle

Rattijuopumustapauksissa kuolleita on 2000-luvulla ollut keskimäärin 80 henkilöä vuodessa. Liikenneonnettomuuksissa kuolleiden määrä vuodessa on 2000-luvulla ollut keskimäärin n. 370 henkilöä. Näistä joka neljäs on kuollut onnettomuudessa, jossa joku osapuolista on ollut alkoholin vaikutuksen alainen. Joka viidennessä liikennekuolemassa kuljettaja on ollut rattijuoppo. Selvään kuljettajaan verrattuna 0,2—0,4 promillen humala nostaa onnettomuusriskin noin 1,5-kertaiseksi.

Rattijuopumukseen syyllistyneiden määrä on lisääntynyt viime vuosien aikana. Kasvu johtuu poliisin puhallutusten määrän kasvusta sekä kansalaisten poliisille tekemien rattijuopumusilmoitusten lisääntymisestä. Ongelmakäyttäjien ja aiemmin kiinni jääneiden lisääntynyt alkoholin käyttö näkyy liikenteessä. Koko maassa 2000-luvulla rattijuoppojen määrä liikennevirrassa on vaihdellut 0,14 %:n ja 0,21 %:n välillä. Maistelleiden osuus on vaihdellut 0,71 %:n ja 1,01 %:n välillä.

Rattijuopumukseen liittyviä ajokieltoja koskevassa lainsäädännössä on turhaa byrokratiaa, mikä aiheuttaa huomattavasti lisätyötä tuomioistuinlaitokselle. Poliisiviranomainen määrää ensin väliaikaisen ajokiellon, minkä jälkeen rikos menee syyteharkintaan ja syyttäjä tekee päätök-

sen asian käsittelystä tuomioistuimessa. Käytännössä tähän kuluu kohtuuttoman paljon työvoimaa ja -aikaa verrattuna siihen, että väliaikaisen ajokiellon määräävä poliisipäällystään kuuluva henkilö voisi suoraan päättää ajokiellosta sakkorangaistusta koskevan rangaistusmääräysmenettelyn yhteydessä. Näin menettely olisi yhdenmukainen myös sen kanssa, että poliisi on toimivaltainen määräämään ajokieltoon toistuvien liikenerikkomuksien vuoksi.

Rattijuopumukseen liittyvissä ajokieltoasioissa toimivalta tulisi siirtää tuomioistuimelta poliisille, kuitenkin niin, että ajokiellon määrääminen törkeissä rattijuopumustapauksissa jäisi edelleen yksinomaan tuomioistuimen toimivaltaan. Vaikka toimivalta siirtyisi poliisille, kansalaisten oikeusturvan takaisi se, että poliisin ajokieltoa koskevasta päätöksestä voisi luonnollisesti valittaa toimivaltaiseen tuomioistuimeen. Erityisesti siinä tapauksessa, että rattijuopumuksen promillerajaa lasketaan, on erittäin tärkeää siirtää toimivalta rattijuopumustapauksien seuraamusmenettelyissä poliisille.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (267/1981) 78 §:n 1 momentti ja 79 §:n 1—3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 78 §:n 1 momentti laissa 1103/2004, 79 §:n 1 momentti laissa 676/1990 sekä 79 §:n 2 ja 3 momentti laissa 435/1991, sekä
lisätään lakiin siitä lailla 1103/2004 kumotun 80 a §:n tilalle uusi 80 a § seuraavasti:

78 §

Ajokieltoon määrääminen

Edellä 75 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ajokiellon määrää poliisi. Ajokielto määrätään olemaan voimassa enintään viisi vuotta. Poliisiviranomaisen päätöksessä on mainittava ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. Poliisiviranomaisen päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

79 §

Ehdollinen ajokielto

Poliisi voi, jollei yleinen etu muuta vaadi, määrätä ajokiellon ehdollisena, jos ajo-oikeus on ajokieltoon määrättävälle ammatin takia välttämätön tai jos siihen on muu erityisen painava syy, eikä teosta ole aiheutunut vaaraa toisten turvallisuudelle. Ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon aikana tai 2 momentissa tarkoitettuna koetusajana tehdystä teosta ei voida määrätä ajokieltoa ehdollisena.

Ajokielto on ehdollinen poliisin asettaman määräajan (*koetusajana*), jonka pituus on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koetusajana alkaa ehdollisen ajokiellon sisältävän päätöksen julistamisesta tai antamisesta. Poliisiviranomaisen päätöksessä on määrättävä ehdollisen ajokiellon koetusajan päättymispäivä.

Poliisin on määrättävä ehdollisena määrätty ajokielto pantavaksi täytäntöön, jos ajokieltoon määrätty syyllistyy koetusajana 75 §:n 1 mo-

mentissa tarkoitettuun tekoon. Ehdollisena määrätty ajokielto voidaan kuitenkin jättää määräämättä pantavaksi täytäntöön, jos kuljettajaa ei tuomita 75 §:n 1 momentissa tarkoitettua teosta rangaistukseen. Määrättäessä ehdollinen ajokielto pantavaksi täytäntöön on ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä ajokielloista pisimpään voimassa olevan ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. Poliisiviranomaisen päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta. Poliisiviranomaisen päätöksessä on mainittava ne seikat, joiden nojalla ehdolliseksi määrätty ajokielto määrätään pantavaksi täytäntöön. Jollei ehdollisena määrättyä ajokieltoa ole yhden vuoden kuluessa koetusajan päättymisestä määrätty pantavaksi täytäntöön, se on rauennut.

80 a §

Ajokiellon saattaminen tuomioistuimen käsiteltäväksi

Jos ajo-oikeuden haltija ei tyydy poliisin hänelle 75 §:n 1 momentin taikka 2 momentin 3 tai 4 kohdan nojalla määräämään ajokieltoon, hänellä on oikeus saattaa asia yleisen alioikeuden käsiteltäväksi. Sitä varten hänen tulee ilmoittaa asia viikon kuluessa ajokieltopäätöksen tiedoksisaamisesta sen paikkakunnan alioikeuden kansliaan, jossa rikos on tehty. Tuomioistuimen on viivytyksettä ilmoitettava asian saattamisesta yleisen alioikeuden käsiteltäväksi ajokiellosta päättäneelle poliisille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta
20 .

Helsingissä 4 päivänä kesäkuuta 2010

Pertti Hemmilä /kok